

**UCHWAŁA NR XV/124/2019
RADY GMINY SKĄPE**

z dnia 6 grudnia 2019 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Na podstawie art. 10 ust. 1, 2, 2a, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.), art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 z późn. zm.) uchwala się, co następuje :

**Rozdział 1.
Wprowadzenie**

§ 1. 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej "Programem", określa zakres oraz sposób prowadzenia zadań własnych gminy, związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Program stanowi element realizowanych przez Gminę Skąpe celów polityki społecznej ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 i uwzględnia zadania wynikające z celu nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

3. Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Skąpe, w szczególności do osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Nowe substancje psychoaktywne tzw. „dopalacze”), bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, jak również dzieci i młodzieży szkół i przedszkoli z Gminy Skąpe.

4. Koordynacja działań ujętych w Programie prowadzona jest przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skąpe.

**Rozdział 2.
Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii**

§ 2. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii obejmują cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, które będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) i obejmują:

- 1) kontynuowanie celów programów z lat poprzednich, z uwzględnieniem wcześniejszych doświadczeń oraz wypracowanych w latach ubiegłych efektywnych metod działań;
- 2) podejmowanie działań w zakresie zapobiegania zjawisku narkomanii, ograniczenia dostępności środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, przede wszystkim poprzez działalność profilaktyczną w środowisku lokalnym, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach działań informacyjnych i edukacyjnych - zadanie 2.1., działanie 2.1.1.;
- 3) stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych poprzez nawiązanie współpracy różnych instytucji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych w celu wyeliminowania czynników prowadzących do uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia z zakresu profilaktyki uniwersalnej - zadanie 2.3., działanie 2.3.1.;
- 4) inicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym dostarczaniu wiedzy o uzależnieniach od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP wszystkim podmiotom zaangażowanym w działania profilaktyczne i pomocowe oraz informowanie o dostępnych formach pomocy, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach działań informacyjnych i edukacyjnych – zadanie - 2.1. , działanie 2.1.1. oraz z zakresu rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii - zadanie 2.2.;
- 5) monitorowanie skali zjawiska narkomanii szczególnie wśród dzieci i młodzieży zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków

odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych – zadanie 2.5.

Rozdział 3. Zadania Programu

§ 3. Program służy realizacji zadań uwzględniających cel operacyjny nr 2 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

- 1) wspieranie reintegracji społecznej poprzez konsultacje dla osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP i współuzależnionych oraz spotkania o charakterze terapeutycznym prowadzone przez specjalistów terapii uzależnień, z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej - zadanie 2.4.;
- 2) dyżury „pierwszego kontaktu” w Ośrodku Pomocy Społecznej dla osób poszukujących pomocy w związku z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki wskazującej - zadanie 2.3., działanie - 2.3.3.;
- 3) prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Grupa Anonimowych Narkomanów) z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki wskazującej – zadanie 2.3., działanie 2.3.3.;
- 4) konsultacje i poradnictwo dla młodzieży używającej środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz dla młodzieży będącej w grupie wysokiego ryzyka w ramach profilaktyki wskazującej oraz selektywnej zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia - zadanie 2.3 działania 2.3.2. i 2.3.3.;
- 5) współpracę z kuratorami, policją i innymi podmiotami i organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- 6) ograniczenie szkód zdrowotnych poprzez systematyczną współpracę ze specjalistycznymi szpitalami i innym jednostkami organizacyjnymi opieki zdrowotnej, umożliwiającą kierowanie osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP i innych osób zainteresowanych na detoksykację, leczenie oraz dalszą specjalistyczną terapię i rehabilitację zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej - zadanie 2.4..

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej w tym:

- 1) prowadzenie porad dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie rozpoznawania objawów zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz związanych z tym zagrożeń z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki wskazującej - zadanie 2.3., działanie 2.3.3.;
- 2) ograniczenie szkód społecznych poprzez udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom przez specjalistę terapii uzależnień zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej - zadanie 2.4.;
- 3) tworzenie i wspomaganie, w miarę potrzeb, funkcjonowania grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP poprzez zatrudnienie doradcy rodziny oraz sesje rodzinne zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej - zadanie 2.4.;
- 4) udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz ich rodzinom zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej – zadanie 2.4.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, poprzez:

- 1) przeprowadzanie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych oraz innych ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów związanych z środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i NSP, a także stan posiadanych zasobów w sferze ich rozwiązywania oraz efektów dotychczasowych działań, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych – zadanie 2.5.;
- 2) zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dotkniętych narkomanią poprzez działalność świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki selektywnej oraz wskazujące – zadanie 2.3., działania 2.3.2., i 2.3.3., w tym:
 - a) prowadzenie zajęć świetlicowych przez osoby posiadające odpowiednie przygotowanie pedagogiczne,
 - b) prowadzenie działań wychowawczych poprzez umożliwianie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem instruktorów, wychowawców i wolontariuszy,
 - c) działalność profilaktyczną polegającą na realizacji programów profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
 - d) zaopatrywanie w materiały dydaktyczne, artykuły niezbędne do prowadzenia zajęć świetlicowych oraz uzupełnianie, w miarę możliwości, sprzętu niezbędnego do funkcjonowania świetlic,
 - e) podejmowanie działań na rzecz dożywiania poprzez zakup artykułów spożywczych dla dzieci uczestniczących w konkursach i zabawach okolicznościowych organizowanych w świetlicach;
- 3) wspieranie realizacji we wszystkich szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych na terenie gminy programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP - zadanie 2.1. – działanie 2.1.1.;
- 4) współorganizację konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowiu oraz wpływie środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP na zdrowie dla dzieci i młodzieży zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP- zadanie 2.1. – działanie 2.1.1.;
- 5) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych adresowanych do różnych grup docelowych w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców, na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia, związanych z profilaktyką narkotykową oraz rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP- zadanie 2.1. – działanie 2.1.1.;
- 6) realizację programów profilaktycznych obejmujących problematykę HIV/AIDS zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki uniwersalnej - zadanie 2.3., działanie 2.3.1.;
- 7) realizację ogólnopolskich kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz programów profilaktycznych związanych z zagrożeniami wynikającymi z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach działań informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych - zadanie 4.2.;
- 8) realizację programów profilaktycznych i warsztatów poprawiających funkcjonowanie psychospołeczne dzieci i młodzieży, w tym nauka zasad radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz warsztatów dla rodziców, mających na celu poprawę relacji rodzinnych, oraz wzrost wiedzy na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. program „Przyjaciele Zippiego”), zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki uniwersalnej - zadanie 2.3., działanie 2.3.1.;
- 9) tworzenie warunków do rozwoju organizacji młodzieżowych, kół zainteresowań i innych form działalności pozalekcyjnej, będących korzystną ofertą zagospodarowania czasu wolnego;

- 10) zakup, opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz instruktażowych do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych, wychowawczych i ośrodkach kultury, upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce zagrożeń związanych z uzależnieniami od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP – w formie plakatów, ulotek, informatorów;
- 11) współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych z terenu Gminy: pracowników oświaty, policji, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w tym pracowników socjalnych, asystentów rodziny, administracji samorządowej (realizatorów programu), zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii – zadanie 2.2.;
- 12) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia w ramach profilaktyki – zadanie 2.3. poprzez:
 - a) promowanie różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia,
 - b) inicjowanie i współorganizowanie imprez sportowych oraz rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
 - c) wspieranie reintegracji społecznej przez współorganizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku tj. rajdy, wycieczki krajoznawcze, festyny, biwaki, itp.,
 - d) popularyzowanie działalności placówek o charakterze otwartym tj. klubów, świetlic oraz innych form działalności,
 - e) edukację dzieci i młodzieży na temat szkodliwości środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz odpowiedzialności karnej w tym zakresie.

4. Wspomaganie działań służących rozwiązywaniu problemów narkomanii zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia poprzez :

- 1) udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, które realizują zadania z zakresu zapobiegania narkomanii;
- 2) wspieranie instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia;
- 3) wspieranie instytucji i stowarzyszeń kulturalnych, sportowych, oświatowych w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- 4) współpraca z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych w zakresie uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;
- 5) współpraca z jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia w działaniach zbieżnych z celami i zadaniami niniejszego programu.

Rozdział 4. Postanowienia końcowe

§ 4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii zostanie sfinansowany w ramach kompleksowych działań profilaktyki uzależnień wraz z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wydatków zaplanowanych w budżecie Gminy Skąpe na 2020 rok.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Kuźmicz

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii należy do zadań własnych gminy – art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wskazuje, że program przeciwdziałania narkomanii dla Gminy uchwała Rada Gminy. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie w latach poprzednich. Określa lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania narkotyków, alkoholu oraz związanych ze zjawiskiem przemocy. Program jest adresowany do całej społeczności lokalnej zarówno mieszkańców jak i instytucji zaangażowanych w pracę nad rozwiązywaniem bieżących problemów narkomanii i innych uzależnień. Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele. W związku z powyższym uzasadnione jest podjęcie uchwały